

De lijdensweg van de goede Herder

Meditaties in de Stille Week 2020

Ds. Jan K.C. Kronenberg

De lijdensweg van de goede Herder

Het is geen wonder dat de Bijbel zoveel zegt over herders en over schapen. In het Midden-Oosten, waartoe ook het land Israël behoort, kun je veel schapen, geiten en kamelen zien met hun herders.

In de Bijbel worden de geestelijke leiders van het volk van Israël vaak vergeleken met herders. Aan hen is de zorg voor de kudde schapen van het volk van Israël toevertrouwd. Zij zijn daarbij verantwoording schuldig aan God. Hij is de Eigenaar, de goede Herder, die zijn schapen kent en leidt naar groene weiden en vredig water (Psalm 23:2).

In Johannes 10 lezen we dat Jezus van Nazaret Zich ook de goede Herder noemt. Hij is Gods Zoon die naar deze aarde is gezonden om de verloren schapen van het volk van Israël weer bij Gods kudde terug te brengen (Matteüs 15:24).

In deze Stille Week volgen we Jezus op zijn zoektocht naar deze verloren schapen. We zien hoe Hij bewogen is met het lot van zijn schapen. Maar ook hoe Hij opgejaagd en geslagen wordt en uiteindelijk zijn leven geeft voor zijn schapen.

Aan de hand van enkele Bijbelteksten uit met name het evangelie naar de beschrijving van Marcus volgen we Jezus op *de lijdensweg van de goede Herder*.

ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden

www.stilleweek.nl

Maandag

De goede Herder zoekt zijn verloren schapen

Bijbellezingen: Marcus 6:30-34 en Marcus 10:32-34

Ineens is Hij er. Ineens verschijnt Hij in het openbare leven van die tijd: Jezus uit Galilea. Geboren in een dorpje van herders: Betlehem. Hier grazen de vele duizenden schapen en lammeren die straks in de tempel van Jeruzalem hun leven zullen offeren. Opgegroeid in Nazaret is Hij, ook zo'n onbeduidend dorpje. Slechts 300 inwoners telt het in die tijd. Nazaret ligt in het Noorden van Israël, in Galilea. Ver weg van de heilige stad Jeruzalem.

Het is een woelige en angstige tijd. Het volk van Israël zucht onder het juk van de keizer in Rome. Romeinse soldaten bezetten met harde hand het land. Zij hebben de macht stevig in handen. Wie het waagt om zich tegen de keizer en het Romeinse gezag te verzetten moet het met de dood bekopen.

In deze spanningsvolle situatie verschijnt Hij ineens op het toneel: Jezus uit Nazaret. Hij noemt Zichzelf de goede Herder. God, zijn Vader heeft Hem naar de aarde gestuurd. Zijn opdracht: 'Zoek de verloren schapen van Israël en breng hen het goede nieuws: God ziet weer om naar zijn volk!' 'Verloren schapen'. In Gods ogen betekent 'verloren' iets wat kostbaar is, iets dat grote waarde heeft. Het is Gods diepste verlangen dat het verlorene weer bij Hem terugkomt: het schaap, de zoon, de penning. Daartoe heeft Hij zijn Zoon naar deze aarde gestuurd. Het wordt een zoektocht met een verrassend einde...

In Marcus 6 zijn zojuist Jezus' leerlingen teruggekomen van een reis door het Joodse land. Ze hebben aan de mensen die het wilden horen het evangelie verteld. De goede boodschap dat Gods koninkrijk, Gods nieuwe wereld, aanstaande is. Dat God – na ruim 400 jaar stilzwijgen - weer gaat spreken tot zijn volk. De leerlingen van Jezus roepen daarom op tot inkeer, drijven veel demonen uit en zalven veel zieken met olie om hen te genezen (Marcus 6: 1-13).

Nu zijn de leerlingen terug bij rabbi Jezus. Vol met verhalen en vol met indrukken over wat ze allemaal hebben meegemaakt. Jezus nodigt hen uit om met Hem naar een eenzame plaats te gaan om een tijdje te rusten en alleen met Hem te zijn.

Nou vergeet het maar. Het is een komen en gaan van mensen. Het vertrek met een vissersboot naar een afgelegen plaats wordt opgemerkt. En als Jezus en zijn leerlingen de dunbevolkte oostelijke oever van het meer van Galilea bereiken hebben zich daar al meer dan 5000 mensen verzameld.

Dan schrijft Marcus in zijn evangelie: *"Toen Hij uit de boot stapte, zag Hij een grote menigte en voelde medelijden met hen, omdat ze leken op schapen zonder herder, en Hij onderwees hen langdurig"* (Marcus 6:34).

'Als schapen zonder herder'. Die zin blijft bij mij hangen. Jezus ziet al die mensen die speciaal voor Hem zijn gekomen. Dat raakt Hem. Hij voelt medelijden met hen. Letterlijk staat er dat Hij het voelt in zijn ingewanden, helemaal diep vanbinnen. Met hen is Hij bewogen. Voor hen is Hij gekomen. Om de goede Herder te zijn voor deze mensen die zonder herder zijn. Voor hen wil Hij Zich opofferen. Voor hen gaat Hij zijn lijdensweg tot in de dood.

Dat wordt ook duidelijk in Marcus 10. We zijn maanden later als rabbi Jezus en zijn leerlingen voor de laatste keer op weg zijn naar Jeruzalem. Hoe dichter ze de heilige stad naderen hoe meer de spanning toeneemt. De leerlingen zijn ongerust. De mensen die Jezus volgen zijn bang. Jezus neemt zijn 12 leerlingen apart en opnieuw – het is de derde keer al – vertelt Hij hen wat Hem in Jeruzalem zal overkomen: 'Ik zal worden uitgeleverd aan de geestelijke leiders van het volk. Zij zullen Mij ter dood veroordelen en Mij overdragen aan de Romeinen. Die zullen de spot met Mij drijven, Mij bespuwen, geselen en doden. Maar na drie dagen zal Ik weer opstaan uit de dood' (Marcus 10:33-34). Dat is de lijdensweg die de goede Herder voor zijn verloren schapen zal moeten gaan. Onvoorstelbaar, maar waar. Wat een liefde. Wat een bewogenheid. Wat een opofferingsgezindheid. Jezus wéét wat er gaat komen. Hij verzet Zich er niet tegen. Hij gaat die weg, vrijwillig, bewust en vol vertrouwen...

Nog steeds is Jezus dezelfde als toen aan het meer van Galilea en als toen in Jeruzalem. Nog steeds is Hij met ontferming bewogen over mensen die als schapen zijn zonder herder. Ze gaan Hem aan het hart. Hij zoekt hen op. Ook u, jou en mij. Hij gaat voor ons, verloren schapen, maar kostbaar in Gods ogen, tot het uiterste. Tot in de dood aan het kruis!

Dinsdag

De goede Herder huilt om het lot van zijn schapen

Bijbellezingen: Marcus 11:1-10 en Lucas 19:39-44

Ze zijn door het dolle heen. Een uitzinnige menigte is erbij als rabbi Jezus, zittend op het veulen van een ezel, de Olijfberg afdaald naar Jeruzalem. Straks zal Hij door de Leeuwenpoort de heilige stad binnen rijden. Als een koning. Als de vorst van de shalom, van de vrede.

Vol verwachting zijn ze. Veel mensen zien in Jezus hun Redder. Zal het nu eindelijk werkelijkheid worden? Zal nu eindelijk de tijd zijn aangebroken dat het koningshuis van David hersteld gaat worden? Zal er nu eindelijk een einde gaan komen aan het gehate gezag van de Romeinse bezettingsmacht? Zal God nu eindelijk zijn nieuwe Koninkrijk op aarde stichten?

"Hosanna! Gezegend Hij die komt in de naam van de Heer.

Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!"

Halverwege de Olijfberg – je hebt er een prachtig uitzicht op de oude stad Jeruzalem en het enorme complex van de tempel - staat de Jezus' optocht stil. Ineens begint Jezus intens te huilen. Hij barst in tranen uit. We zijn dat niet gewend van Hem. Wat is er dat Hem tot in het diepst van zijn wezen verscheurt?

Jezus weet dat zijn gang naar Jeruzalem zal eindigen aan een kruis. Met zijn boodschap dat God zijn verloren schapen opzoekt krijgt Hij hier geen gehoor. Dat Gods nieuwe wereld gaat aanbreken wordt door de mensen van zijn tijd niet begrepen.

Ze zullen Hem wikken, wegen, afkeuren, ongeschikt achten, zoals bouwvakkers een steen keuren. Het is nog slechts een kwestie van dagen. 'Weg met de goede Herder. Aan het kruis met Hem.' Daarom huilt Jezus. Daarom huilt de goede Herder: om het onbegrip van zijn onwillige schapen.

Huilen wordt vaak gezien als een emotionele uiting van zwakte. Het geeft je als omstander een ongemakkelijk gevoel. Met tranen van een ander weten we vaak geen raad.

Toch zijn tranen heilzaam. Wat kan het je opluchten als je verdriet niet langer opkropt, maar je tranen de vrije loop kunt laten gaan. Hier op de Olijfberg zien we iets van de menselijke kant van Jezus. Zijn emoties laat Hij de vrije loop. Hoeveel houdt Hij van de

schapen die God de Vader aan zijn zorg heeft toevertrouwd. Maar ze begrijpen zijn liefde niet. Ze willen Hem niet. Koppig, hardleers, onwetend, dat zijn ze.

Hij zei: 'Jeruzalem, je inwoners hebben niet geluisterd! Vandaag is de vrede heel dichtbij voor hen, maar dat zien ze niet. Daarom zullen hun vijanden komen. Die zullen jou aanvallen, Jeruzalem. Ze komen van alle kanten, ze zullen je omsingelen. Ze zullen je vernietigen. Ze zullen al je inwoners doden en alle huizen verwoesten. Jeruzalem, ik ben gekomen om vrede te brengen. Maar jouw inwoners hebben dat niet begrepen. Daarom zullen al die dingen gebeuren.' (Lucas 19:42-44 BGT)

Het is het oude liedje dat de profeten eeuwen geleden al in allerlei toonaarden hebben gezongen. God ziet wel degelijk om naar zijn volk. Maar het volk heeft het niet opgemerkt. Ze hebben Gods liefde afgewezen. Ze hebben de kudde van de goede Herder verlaten. Ze zijn als dwalende schapen zonder Herder geworden. Straks zal het oordeel over Jeruzalem komen. De Romeinen zullen in 70 na Christus de stad Jeruzalem tot de laatste steen toe afbreken en in brand steken. Duizenden mannen, vrouwen en kinderen zullen gedood worden. Als in een visioen ziet Jezus het voor Zich. Daarom huilt Hij. Daarom is Hij tot in zijn diepste innerlijk verscheurd. Daar op de Olijfberg.

Wat een worsteling. Wat een strijd om de harten van Gods verloren schapen. En toch keert Jezus de schapen en de stad Jeruzalem niet de rug toe. De goede Herder volhardt tot het einde. Het kost Hem zijn lichaam en zijn bloed. Het kost Hem zelfs zijn leven. Jezus is de dood en het graf ingegaan. Om daarmee de strijd aan te gaan. Om uiteindelijk te overwinnen. Om het leven, het eeuwige leven te kunnen geven aan de schapen van Gods wereldwijde kudde...

Dat Jezus huilt kan ook óns niet onbewogen laten. Wat een worsteling, wat een verdriet. Ook met ons is Hij bewogen tot in het diepste van zijn wezen. Ook voor ons – schapen van Gods kudde - gaat Hij de strijd aan met Satan en de dood. Laten we niet langer koppig en weerspannig zijn. Laten we Hem gehoorzaam en gelovig volgen. Hij immers is de goede Herder!

Woensdag

De goede Herder kent zijn schapen

Schriftlezingen: Marcus 12:38-40 en Johannes 10:1-6 en 11-18

Ze hangen aan zijn lippen, de mensen die naar Jeruzalem zijn gekomen om daar het Paasfeest te vieren. Dagenlang is rabbi Jezus in het enorme tempelcomplex te vinden. Dagenlang geeft Hij gratis onderricht aan iedereen die zijn woorden willen horen. De ene gelijkenis na de andere. Jezus probeert hun harten te bereiken door zo eenvoudig mogelijk les te geven. Er is geloof en er is ongeloof bij zijn hoorders.

Ook zijn er schriftgeleerden en andere geestelijke leiders van de partij. Zij stellen de bijbelkennis van Jezus op de proef. Het ene onderwerp na het andere passeert de revue. Wat een spannende discussies. De 'gewone' mensen vinden het prachtig. Ze hangen aan Jezus' lippen.

Maar dan opeens haalt Jezus fel uit. 'Pas op voor de schriftgeleerden. Ze lopen in dure kleren rond. Ze laten zich begroeten op de marktplaatsen. Ze nemen de ereplaatsen in in de synagogen. Onverzadigbaar zijn ze. Ze laten zich flink betalen voor hun geestelijke diensten. Hun lange gebeden zijn maar schijn' (Marcus 12:38-40a).

Jezus' scherpe woorden in de tempel zijn opnieuw een aanklacht aan het adres van de schriftgeleerden en de andere geestelijke leiders van het volk van Israël. Zijn woorden herinneren aan de woorden van de profeten van het Oude Testament. God is heel erg boos, omdat de geestelijke leiders, de herders van het volk van Israël, alleen maar voor zichzelf zorgen en niet voor de mensen die als schapen aan hun zorg zijn toevertrouwd. Huurlingen, onbetrouwbare herders zijn ze, de schriftgeleerden en de andere geestelijke leiders. Daarom belooft God het volk van Israël een andere Herder: de goede Herder!

'Ik ben die goede Herder', zegt Jezus. 'Ik ben de goede Herder die zijn schapen kent. En de schapen kennen Mij' (Johannes 10:14).

De goede Herder zet zijn leven in voor de schapen. Niet als een huurling die vlucht als er een wolf of een beer komt, want de schapen zijn toch niet van hem. De goede Herder beschermt zijn kudde, hij zet zijn leven in. Hij gaat het gevecht met de duivelse

wolven aan die proberen om de schapen uiteen te jagen en te verslinden. Zoveel liefde heeft de goede Herder voor zijn schapen. Ze gaan Hem ter harte. Hij kent ze immers allemaal bij hun naam. Maar kennen zij Hem?

Het werkwoord 'kennen' heeft in de Bijbel iets van een relatie vol liefde. De goede Herder kent zijn schapen: Hij houdt van hen. Hij is zo intens met zijn schapen verbonden dat Hij hen niet alleen bij naam kent. Hij kent ook hun nukken en onhebbelijkheden. Hij weet hoe ieder schaap zich zal gedragen. Nooit wordt hij door hun gedrag verrast of van zijn stuk gebracht.

Bovendien: voor zijn schapen heeft de goede Herder alles over. Niets is Hem teveel. Geen risico is Hem te groot. Als het moet geeft Hij zelfs zijn leven voor zijn schapen. Zo groot is zijn liefde! Het geheim achter deze liefdevolle zorg van Jezus voor de schapen van het volk van Israël, is de liefde van zijn hemelse Vader. Hij immers is de Eigenaar van de kudde van het volk van Israël!

Jezus 'kent' zijn schapen. Hij weet bovendien dat ze Hem uiteindelijk niet zullen accepteren als de goede Herder. Ze zullen Hem in de steek laten, de rug toe keren. Ze zoeken een herder die hen kan bevrijden van het Romeinse juk. Opstandige schapen. Dat zijn ze en dat zullen ze blijven. Wat een teleurstelling, wat een verdriet moet het Jezus hebben geven. Nu al.

Maar Jezus gaat nog verder dan het volk van Israël. *"Ik heb ook nog andere schapen, die niet uit deze schaapskooi komen. Ook die moet Ik hoeden, ook zij zullen naar mijn stem luisteren: dan zal er één kudde zijn. Met één herder"* (Johannes 10: 15). Jezus zal als de goede Herder ook de kinderen van God uit de heidenen bijeen brengen. Het wordt straks één grote, onafzienbare kudde...

Wat geweldig dat Jezus, de goede Herder, zijn schapen kent. U, en jij en ik: weliswaar afkomstig uit een andere schaapskooi. Maar ook wij zijn gekend door Jezus. Daarom, geen zorgen voor vandaag of morgen. Hij brengt ook ons naar de groene weiden van Gods nieuwe wereld. Ook als dat gaat door donkere dalen en onafzienbare woestijnen. Hij gaat ons voor, met zijn stok en zijn staf. Dat geluid geeft moed en vertrouwen (Psalm 23:4). Immers de goede Herder gaat voorop. Zelfs door de dood is de goede Herder ons voorgedaan. Hij is het die heel je leven leidt!

Donderdag

De goede Herder beschermt zijn schapen

Bijbellezingen: Marcus 14:22-27 en 43-50

"Jullie zullen allemaal ten val komen, want er staat geschreven: 'Ik zal de herder doden, en de schapen zullen uiteengedreven worden'" (Marcus 14:27).

Je ziet de gezichten van de leerlingen van rabbi Jezus schrikken. Wat is dit nu? Wat bedoelt de Meester? Wat staat er te gebeuren?

Ze hebben zojuist in een bovenzaal – ergens op een geheime plek in Jeruzalem – de paasmaaltijd gehouden. Weliswaar een dag te vroeg, maar op verzoek van de Meester hebben Petrus en Johannes de maaltijd voor vanavond voorbereid.

Het is een maaltijd met vreemde woorden en vreemde symbolen: *"Dit is mijn lichaam ... Dit is mijn bloed."*

Bovendien is er nog dat incident met Judas Iskariot. Nadat Jezus hem apart heeft genomen verlaat de penningmeester van de groep halsoverkop de maaltijd. Wat gaat die doen?

Psalmen zingend verlaten ze – zonder Judas - de bovenzaal en vertrekken ze naar de overkant van het Kidrondal. Hier ligt Getsemané, de tuin van de olijven. Het is voor Jezus en zijn leerlingen een bekende plek. Vaak zijn ze hier naar toegegaan om de drukte van de stad Jeruzalem te ontvluchten. Het is immers mudvol in de heilige stad. De stad puilt uit van de feestvierders die uit alle hoeken van de bewoonde wereld zijn gekomen om hier het paasfeest te vieren. Het moeten er meer dan een miljoen! zijn geweest, rekt iemand ons voor. Voor Jezus is Getsemané ook een plek om in alle rust met God zijn Vader te spreken.

Opvallend detail: Heel het gebeuren op de Olijfberg speelt zich af in de nacht. In de nacht gebeuren wel meer dingen die het daglicht niet kunnen verdragen. De nacht, dat is het moment van dieven en rovers. In de nacht klimmen zij over de muur van de schaapskooi om een lam of een schaap te stelen, te slachten en te vernietigen (Johannes 10:10). In de nacht heerst het rijk van de duisternis.

In die duistere nacht is een arrestatieteam bestaande uit Romeinse soldaten en Joodse gerechtsdienaren op zoek naar rabbi Jezus uit Nazaret. Judas, de zoon van Simon uit Kariot, één ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden www.uitdekroontjespen.nl

van Jezus leerlingen ... is hun gids. Ze zijn gewapend met stokken, speren en zwaarden. Voorzien van fakkels en lantaarns. Judas heeft de afspraak gemaakt: "*Degene die ik kus, die is het. Neem Hem gevangen en voer Hem weg onder strenge bewaking*" (Marcus 14:44). Waarom doet Judas dit? Waarom dit verraad? Judas is teleurgesteld in Jezus. Net als zovelen zal Judas gedacht en gehoopt hebben dat rabbi Jezus met veel machtsvertoon een eind zal gaan maken aan de Romeinse overheersing. Maar Jezus heeft blijkbaar heel andere plannen in Jeruzalem. Hoe vaak heeft de Meester het niet gehad over zijn lijdensweg? Hoe vaak heeft Jezus niet gezegd dat Hij zal gaan sterven? Voor Judas is het genoeg geweest. Belust op geld 'verkoopt' hij zijn informatie aan de geestelijke leiders van het Joodse volk. 'Dáár kunnen jullie Hem gevangenen laten nemen. Ik wijs jullie arrestatieteam de wel de weg.'

Het lijkt een fluitje van een cent. Tegen deze overmacht van de duisternis kan zelfs de goede Herder niet op. Petrus doet nog een verwoede poging om zijn Meester te beschermen. Hij trekt een zwaard – het zal wel een offermes zijn geweest – en gaat Malchus, de dienaar van de hogepriester, te lijf. Er sneuvelt een oor. Opvallend hoe liefdevol Jezus ook dit verloren schaap verzorgt en zijn oor weer heelt.

Dan keert de goede Herder zich tegen de rovers en dieven die zijn leven en het leven van zijn schapen bedreigen. 'Jullie zijn er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om Mij te arresteren, alsof Ik een misdadiger ben!' 'De Schriften moeten in vervulling gaan.' 'Als het jullie om Mij te doen is, laat mijn leerlingen dan gaan.'

Zo springt de goede Herder voor zijn schapen in de bres. Zo beschermt Hij zijn schapen. Wat er gaat gebeuren, moet zich alleen aan Hem voltrekken. Aan Hem, de goede Herder!

En zijn schapen? Zij worden uiteengedreven. Zij laten de goede Herder in de steek. Zij vluchten weg. De goede Herder laat zich – uit liefde voor zijn schapen – arresteren. Hij offert Zich voor hen op. Hij beschermt hen. Hij geeft voor ons zijn leven. Zo gaat de goede Herder zijn lijdensweg. Daarvoor is Hij naar deze aarde gekomen. Zijn leven ... in de plaats van Gods verloren schapen!

Goede Vrijdag

De goede Herder geeft zijn leven voor zijn schapen

Bijbellezing: Marcus 15:33-41

Het is midden op de dag. Twaalf uur, zouden wij zeggen. De zon schijnt over de kruisheuvel Golgota. Drie misdadigers voeren hun doodstrijd aan een kruis. Vastgenageld. Onbarmhartig wreed. Maar daar trekken de Romeinse soldaten zich niets van aan. In het midden van de drie kruiselingen hangt Jezus. Hij noemt Zich 'koning van de Joden'. Het kruis is zijn troon. Zijn hoofd is bedekt met een doornenkroon. Gegeseld en ontkleed. Een misdadiger?

De twee mannen die aan weerszijden van Hem zijn opgehangen zijn verzetsstrijders: Zeloten. Ze zijn gevangen genomen toen ze een oproer organiseerden tegen de Romeinse overheersers. Pilatus stelt hen ten voorbeeld. Hij duldt geen verzet tegen zijn gezag. Misdadigers zijn zij in zijn ogen. Maar die rabbi Jezus, daar in het midden?

Hij is de goede Herder die hier zijn leven geeft voor zijn schapen. Drie jaar lang heeft Jezus Gods verloren schapen onderwezen. Met woorden, genezingen en wonderen heeft Hij laten zien hoe het zal zijn als Gods Koninkrijk op aarde zal komen. Dat was zijn opdracht die de hemel Hem had meegegeven: 'Zoek de verloren schapen van Israël en vertel hen dat God weer omziet naar zijn volk. Zijn Koninkrijk is aanstaande!' De mensen hingen aan zijn lippen. Wat een enthousiasme. Wat een geloof?

Maar hun hooggespannen verwachtingen zijn op niets uitgelopen. De een na de ander wijst Jezus af. Ze laten zich inpalmen door de valse herders, hun geestelijke leiders. En het "Hosanna, gezegend Hij die komt in de naam van de HEER" is al na een dag verstomd. Het volk van Israël, de kinderen van Jeruzalem, roepen, schreeuwen met luide stem: "Kruisig Hem, kruisig Hem!" Nu hangt Hij daar aan een houten paal op Golgota. De goede Herder. Gerekend bij de misdadigers, zegt de profetie (Jesaja 53:28).

En dan, midden op de dag als de zon op haar hoogste punt staat grijpt de hemel in. Midden op de dag een totale zonsverduistering. Drie uur lang. Een angstwekkende duisternis die doet denken aan de bevrijding uit Egypte. Duisternis, het symbool van

verschrikking, van ongeluk, van verderf en van de dood. Het ultieme teken van het oordeel van God!

Aan het einde daarvan – het is drie uur 's middags, het tijdstip dat in de tempel de dienstdoende priesters het gewone dagelijkse middagoffer brengen en de hogepriester juist vandaag het paaslam voor de natie slacht ... horen we vanaf het kruis Jezus met luide stem roepen: "Eloï, Eloï, lama sabachtani?" Dat wil zeggen: "Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?"

Het is het "waarom?" uit de duisternis. Woorden uit Psalm 22. Woorden waarin een mens een brug zoekt, die uit de godverlatenheid tot God voert.

"Waarom?" We horen zijn diepe smart, zijn diepe eenzaamheid en onbegrip. Jezus voelt in de duisternis, dat Gods oordeel over Hem komt. Dat God Zich van Hem afkeert. En toch: Hij blijft gehoorzaam aan zijn roeping – tot het bittere einde toe. Hoezeer door God verlaten, Jezus blijft roepen in de duisternis: "Mijn God ..." In dat ene woordje „mijn” ligt heel zijn hoop en verwachting.

De weinige overgebleven toeschouwers denken dat Jezus om de hulp van de profeet Elia roept. Spottend zeggen ze tegen elkaar: "Laten we eens kijken of Elia komt om hem eraf te halen." Maar dan slaakt Jezus een luide kreet en blaast Hij zijn laatste adem uit. Zo sterft de goede Herder. Dit is het einde van zijn lijdensweg. "Het is volbracht!" Zijn opdracht is tot het einde, tot Gods doel gebracht. De goede Herder heeft de toorn van God gedragen. Hij geeft zijn leven voor zijn schapen opdat zij met Hem mogen binnengaan in Gods Koninkrijk.

Opmerkelijk detail: Het voorhangsel, het bijzondere, loodzware gordijn in de tempel scheurt van boven tot onder in tweeën. Ook hier grijpt de hemel – van boven - zelf in. De toegang tot God, die door dit gordijn werd afgesloten, is voortaan voor iedereen open. Jezus' verzoenend sterven aan het kruis op Golgotha baant de toegang tot Gods liefdevol hart.

Hier eindigt de lijdensweg van de goede Herder. Hoe anders dan velen hadden verwacht. Drie keer had Jezus zijn leerlingen verteld hoe het met Hem zou gaan aflopen: "Ze zullen de spot met Mij drijven, Mij bespuwen, geselen en doden. Maar na drie dagen zal Ik weer opstaan uit de dood" (Marcus 10:33-34)!

Stille zaterdag

In de voetsporen van de goede Herder

Bijbellezingen: Marcus 14:27-31 en 1 Petrus 2:19-25

Over en uit is het. Rabbi Jezus in een graf. Steen ervoor. Verzegeld en bewaakt door een cohort Romeinse soldaten.

De geestelijke leiders van het volk van de Joden kunnen met een gerust hart het Paasfeest gaan vieren. De Romeinse prefect Pilatus en Herodes, de koning van de Joden, wassen nog steeds hun handen in onschuld.

En de leerlingen van Jezus? Na de arrestatie van de Meester zijn ze alle kanten opgestoven, gevluht voor de overmacht van het rijk van de duisternis.

O ja, ze herinneren zich nog de woorden van Jezus: *"Jullie zullen allemaal ten val komen, want er staat geschreven: 'Ik zal de herder doden, en de schapen zullen uiteengedreven worden.'"*

Maar Petrus waagt zich nog even in het hol van de leeuw: de binnentuin van het huis van de hogepriester. Daar ontkent hij maar liefst drie keer iets met die Jezus van Nazaret te maken te hebben. Dan kraait er een haan. Diep verdrietig om zijn verloochening van de Meester druipt ook Petrus af.

Gisteren, op Goede Vrijdag hebben Petrus en de andere leerlingen - vanaf een veilige afstand - nog wel gezien hoe de wrede Romeinse soldaten hun Meester hebben vastgespijkerd aan een kruis. De goede Herder, geslagen, gekruisigd en gestorven. Waren ze er ook bij toen Nicodemus en Jozef uit Arimatea het lichaam van Jezus van het kruis hebben genomen? Hem liefdevol in linnen doeken hebben gewikkeld en Hem in een rotsgraf hebben gelegd?

Op Stille Zaterdag is het over en uit. Hun droom van een nieuwe kudde, van een nieuw koninkrijk van God op aarde ... die droom is uiteengespat. Daarom houden de leerlingen van Jezus zich vandaag op een geheime plaats in Jeruzalem schuil. Teleurgesteld. Ontgoocheld. Verward. Hoe moet het nu verder?

Zoals gewoonlijk neemt ook nu Petrus het voortouw. Hij schrijft jaren later – nadat de opgestane Meester aan hem en de andere leerlingen is verschenen:

"Dat is uw roeping; ook Christus heeft geleden, om uwentwil, en u daarmee een voorbeeld gegeven. Treed dus in de voetsporen van Hem die geen enkele zonde beging en over wiens lippen geen leugen kwam" (1 Petrus 2:21-22).

Petrus' woorden zijn bedoeld om zijn medebroeders en medezusters te bemoedigen, hen hoop te geven. Hij spoort hen aan het lijden dat hen om Jezus' wil overkomt geduldig te dragen. Ze moeten zien op de goede Herder, die voor hen geleden heeft. Geen enkele zonde heeft Hij begaan, geen leugen kwam over zijn lippen. Onze zonden heeft Hij op het kruishout gedragen, *"opdat wij, dood voor de zonde, rechtvaardig zouden leven"* (1 Petrus 2:24).

Petrus schrijft dat Jezus in het lijden dat Hem is overkomen een 'voorbeeld' heeft gegeven. Hij gebruikt hiervoor het Griekse woord 'hupogrammos'. Een 'hupogrammos' werd in die tijd gebruikt in het onderwijs. Het schrijfonderwijs met name. Wij kennen dat nog steeds. Bovenaan de bladzijde staan de letters, die de kinderen daaronder netjes kunnen overschrijven. Zo leren ze de letters. Zo leren zij schrijven.

Is het niet een prachtig voorbeeld dat Jezus ons heeft gegeven? Hij is het 'hupogrammos' en wij mogen in zijn voetsporen gaan, Hem navolgen. Hem naschrijven in ons leven, letter voor letter, stap voor stap.

"Treed dus in de voetsporen van Hem ..." Na Goede Vrijdag en Stille Zaterdag is het dus niet afgelopen. Dan begint het eigenlijk pas. De goede Herder heeft zijn leven voor zijn schapen gegeven. Hij deed dat in hun plaats. Hij sterft voor hun wangedrag, voor hun zonden door zijn lichaam aan het kruishout te geven. Opdat zij voortaan voor God rechtvaardig zullen leven. Eeuwig zullen leven. *"Het is volbracht!"* Jezus' opdracht – de verzoening met God - is tot een goed einde gebracht.

Dat is de goede boodschap die wereldwijd verkondigd mag worden. Ook al brengt dat hoon en lijden met zich mee. Het is en blijft een boodschap van bemoediging en van hoop.

Wie dus Jezus kent als goede Herder en als Heiland ... gaat in zijn voetsporen, volgt Hem uit dankbaarheid. En wat er onderweg ook mag gebeuren: Hij is het, die je veilig Thuis brengt!